

جایگاهی فراقوه‌ای را با حضور قوای سه‌گانه و کلیه مسئولان فرهنگی نظام در حوزه زنان برای طراحی و تدوین سیاست‌ها و برنامه‌ریزی و هماهنگی و نظارت و ارزیابی مستمر وضعیت زنان به نام شورای فرهنگی-اجتماعی زنان و خانواده در شورای عالی انقلاب فرهنگی تصویب و ایجاد کردند.

۹ شورای زنان در طول ۳۶ سال گذشته دستخوش تغییراتی در ساختار شده است

امروز که بیش از ۳۶ سال از عمر این شورا می‌گذرد، می‌بینیم که در طی مراحل رشد شورای عالی انقلاب فرهنگی، برای شورای زنان نیز تحولاتی در ساختار و تشکیلات براساس رهنمودهای معظم‌له مطرح شده است. به‌طور مثال رهبری در سال‌های آغازین خطاب به شورای زنان فرمودند: «باید ببینید زن به جهت زن بودن چه تکالیفی دارد. نیاز به چه هدایت‌ها و توصیه‌هایی دارد. چه قوانینی لازم است تا از حقوق اجتماعی و انسانی خود برخوردار شود. چه سازمان‌هایی باید به وجود آید. بررسی کنید و به مجلس و شورای عالی توصیه کنید تا مصوبه بگذرانند.» ایشان در برهه‌ای دیگر عنوان می‌کنند: «مسئله زنان مساله مهمی است بهترین کسانی هم که این مساله را می‌توانند دنبال کنند و حل کنند خود خانم‌ها هستند و خانم تحصیلکرده و خوش فکر و با استعداد و خوش قلم و خوش فریحه کم نداریم.» البته صحبت‌های ایشان تنها به این دو ختم نشده؛ چراکه در سال ۱۳۹۲ برای ایجاد مرکز عالی امور زنان و خانواده در اجلاس که متشکل از نیروهای دولتی و مردمی و حاکمیتی بود هم عنوان کردند: «بحمدالله ما در زمینه مسائل زنان در نظام جمهوری اسلامی پیشرفت‌هایی داشتیم. منتها این پیشرفت‌ها متناسب با نیاز، متناسب با توقع، متناسب با آن امکانی که در اسلام وجود دارد نیست؛ عقب‌ماندگی داریم. این عقب‌ماندگی را ان‌شاءالله شما خانم‌ها بایستی به بهترین وجهی جبران کنید. این همه موضوعات مختلفی که در زمینه زن مطرح است بایستی یک شکل سیستمی پیدا کند، بایستی یک هندسه عمومی پیدا بکند. باید یک کار جامعی در این زمینه انجام بگیرد.»

رهبر انقلاب همچنین بار دیگر در سال ۱۳۹۳ با تاکید موكد برای ایجاد مرکز عالی فرمودند: «در کشور یک مرکز عالی فراقوه‌ای مورد نیاز است که راجع به این مساله مهم بحث کند، مساله زن و مساله خانواده که البته مساله زن از مساله خانواده قابل تفکیک نیست و این دو را در کنار هم باید دید. مرکزی لازم است که البته تاکنون هم تشکیل نشده؛ چنین مرکز مطالعاتی و کاری که یک راهبردی صحیح و همه‌جانبه را دربارۀ مساله زن بررسی کند و دنبال کند و اجرایی کند، نداریم؛ این مرکز باید به‌وجود بیاید و البته الزاماتی هم دارد.»

تأکیدات ایشان در حوزه زنان را در سال ۹۸ هم شاهد هستیم که در جمع فعالان امور خانواده که باز هم همه مسئولان ذی‌ربط دولتی و غیردولتی حضور داشتند، بر ایجاد یک مرکز قوی، فعال و اجرایی برای مسائل خانواده تاکید و فرمودند: «باید مرکزی اجرایی برای خانواده به وجود بیاید. مرکز اجرایی فعال، نافذ و قانونی نیاز داریم و باید دنبال کنیم.» البته این دستور منجر به پیگیری ایجاد وزارت خانواده در بین حاضران شد. در سال گذشته نیز در متن پیوست حکم که آبان ۱۴۰۰ صادر شد، به برنامه‌ریزی موثر در زمینه رشد و ارتقای شأن، منزلت و کرامت زنان در جامعه و رواج فرهنگ حجاب و عفاف به‌ویژه در میان جوانان کشور و اولویت بخشیدن به ارتقای فرهنگ عمومی براساس ارزش‌های اسلامی و انقلابی، ترویج سبک زندگی ایرانی اسلامی، تحکیم خانواده و کاهش آسیب‌های اجتماعی تاکید و درنهایت در اسفند ۱۴۰۰ بار دیگر در تدابیر ابلاغی برای شورای عالی انقلاب فرهنگی به ایجاد جایگاه ویژه‌ای در شورا برای پرداختن به اهمیت موضوع خانواده و شأن زن تاکید و اعلام کردند. ریاست شورای فرهنگی-اجتماعی زنان و خانواده و معاونت امور زنان و خانواده ریاست جمهوری عضو حقوقی شورای عالی انقلاب فرهنگی باشند. برای رسیدن به این اهداف متعالی مقام‌معمظم‌رهبری همکاری و همت قوای سه‌گانه لازم است که امیدواریم هرچه سریع‌تر تحقق یابد.

با توجه به جایگاه شورای فرهنگی-اجتماعی زنان و خانواده و شورای عالی انقلاب فرهنگی، مهم‌ترین مصوبات این دو نهاد را چه می‌دانید؟

شورای فرهنگی-اجتماعی زنان و خانواده براساس آئین‌نامه مصوب شورای عالی انقلاب فرهنگی وظایفی داشته که برای تک‌تک آنها مصوبات لازم را تدوین و به تصویب شورای عالی رسانده است. از جمله سیاست‌های آموزش عالی زنان و توسعه تحقیقات خانواده، سند حقوق و مسئولیت‌های زن، سند ملی حقوق کودک، سیاست‌های ورزش، اشتغال، بین‌الملل، عفاف و حجاب، جمعیت، روز زن و خانواده و... را می‌توان جزء این مصوبات دانست.

با توجه به اینکه یک سال از طرح تحول شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌گذرد، ارزیابی شما از میزان تحقق اهداف تعیین‌شده در این طرح چیست؟

همان‌طور که می‌دانید مقام‌معمظم‌رهبری در هر دوره از مرحله رشد و ارتقای فرهنگی و علمی کشور متناسب با نیاز نظام و شرایط جامعه و جهان، افق‌های جدیدی را برای ارتقای جایگاه علمی و فرهنگی کشور به روی نظام می‌گشایند و با عنایتی که به شورای عالی انقلاب فرهنگی دارند، وظایف، مسئولیت‌های جدید و راهکارها و رهنمودهای پرمختری را برای این شورا ترسیم می‌کنند. به‌طور مثال در سال ۱۳۹۳ در ذیل احکام با توجه به فلسفه وجودی شورا تثبیت ماهیت فرهنگی انقلاب اسلامی و بازاریابی جبهه فرهنگی آن و پایش پیشرفت فرهنگی کشور در آن دوره بر موارد تحقق و اجرای سریع و کامل تصمیمات و مصوبات و پیگیری آنها تا حصول نتیجه کامل، برخورد فعال و مبتکرانه با جبهه معارضان بود که باعث دلگرمی دبلیستگان فرهنگی دینی و انقلابی در داخل و خارج شود و معارضان را نگران و ناامید سازد و تسهیلگر و الهام‌بخش و مکمل حلقه‌های فعالیت‌های خودجوش و فراگیر مردمی مخصوصاً جوانان مومن و انقلابی در عرصه فرهنگ باشد. در برنامه‌ریزی‌های شورای عالی انقلاب فرهنگی بر این موارد تاکید داشتند. از این‌رو از سال ۱۳۹۳ می‌بایست به پیگیری مجدانه برای تحقق و اجرای مصوبات و تبیین ماهیت فرهنگی انقلاب می‌پرداختیم و با ایفای نقش مکمل برای فعالیت‌های مردمی زمینه‌ساز رشد و ارتقای این فعالیت‌ها می‌شدیم که برخی از آثار این فعالیت‌ها و پیگیری‌ها در بحث جمعیت، سقط جنین و سند ۲۰۴۰ دیده شد.

از طرف دیگر رهبر معظم انقلاب در راستای ارتقای این نقش‌ها در سال ۱۴۰۰ در پیوست احکام جدید اعضای شورای عالی انقلاب فرهنگی می‌فرمایند، با ورود در دومین چهل‌واژه انقلاب و آغاز گام دوم انقلاب اسلامی، نگاه نو، آسیب‌شناسانه و روزآمدساز به مجموعه‌ای از زیرساخت‌های تمدنی ضروری است. نکته قابل توجه اینکه ایشان در اهمیت فرهنگ از میان فعالیت‌های علمی، فرهنگی و اجتماعی و... عنوان می‌کنند در رأس این مجموعه فرهنگ است که جهت‌دهنده همه اقدام‌های اساسی و زیربنایی جوامع بشری و شتاب‌دهنده یا کندکننده آن است، به همین دلیل در این حکم تاکید شد که مأموریت شورای عالی انقلاب فرهنگی به‌عنوان قرارگاه فرهنگی کشور، ساماندهی بر وضعیت فرهنگ و دانش است و هدایت دستگاه‌های متصدی این دو مقوله به سمت ارزش‌ها و اهداف انقلاب و نیازهای فکری دستگاه‌هاست. مقام‌معمظم‌رهبری همچنین تاکید کردند که در این فرصت کم‌نظیر شورای عالی وظایف مهمی را برعهده دارد که بدون تحول مناسب و همه‌جانبه در شورا به انجام نخواهد رسید.

۹ طرح تحول شورا با تشکیل ۴ کارگروه تدوین شده است

تحول مدنظر مقام‌معمظم‌رهبری تا امروز محقق شده است؟

البته در گام نخست مقام‌معمظم‌رهبری بر بازاریابی ساختار و ترکیب اعضا و تغییر ارتقای مأموریت‌ها تاکید داشتند و در اولین اقدام، تغییراتی در اعضای حقوقی و حقیقی ایجاد کردند و سایر تغییرات را از شورا خواستار شدند که بلافاصله ریاست جمهوری بعد از ابلاغ احکام و دستور تحول در تاریخ ۱۴۰۰/۸/۲۶ اولین جلسه را به‌صورت فوق‌العاده تشکیل داد. بعد از آن با تشکیل جلسات متعدد (۱۴ جلسه) برای اجرای این رهنمودها، اقداماتی صورت گرفت و از دبیرخانه شورا خواسته شد با ایجاد کارگروه‌ای از اعضای شورا نسبت به تدوین سند تحول اقدام کنند که درنهایت هم با تشکیل ۴ کارگروه و بیش از ۲۰ جلسه طرح تحول شورای عالی تدوین و دبیر شورای عالی هم آن را در اردیبهشت ۱۴۰۱ به صحن شورای عالی انقلاب فرهنگی ارائه کرد.

۹ شورای فرهنگی و اجتماعی زنان

جایگاه فراقوه‌ای در حوزه زنان به شمار می‌رود

با توجه به مسئولیت شما، شورای عالی انقلاب فرهنگی توانسته در حوزه زنان و خانواده تحول لازم را ایجاد کند؟ رویکرد مقام‌معمظم‌رهبری درخصوص حکمرانی امور زنان و خانواده برای ارتقا و رشد و توسعه امکانات و تبیین جایگاه زنان چگونه بوده است؟

در راستای تبیین نگاه و رویکرد مقام‌معمظم‌رهبری در اوج جنگ تحمیلی در سال ۶۵ با طراحی ایشان و تصویب شورای عالی انقلاب اسلامی، برترین جایگاه سیاستگذاری و تصمیم‌گیری، برنامه‌ریزی و نظارت و پایش وضعیت ایجاد شد و می‌توان گفت ما مدعی تبیین و تعیین برترین جایگاه از حیث مسائل زنان در سطح جهان هستیم. زیرا امامین انقلاب علاوه بر تبیین جایگاه زن که زمینه‌ساز عروج مردان و مکمل جهاد آنان هستند و حق و تکلیف دخالت در مقدرات اساسی مملکت را دارند؛ رهبر معظم انقلاب از همان ابتدای انقلاب و زمان ریاست جمهوری‌شان،